

Pilkrogs friskola
spannarboda197@yahoo.com

Rektorn vid Pilkrogs friskola
annaalmlof@hotmail.com

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Pilkrogs friskola
i Lindesbergs kommun

Tillsyn i Pilkrogs friskola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lindesbergs kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Pilkrogs friskola besöktes av Skolinspektionen den 29 maj 2013.

Fakta om skolan

Pilkrogs friskola är en fristående grundskola i byn Pilkrog som ligger cirka 14 km väster om Lindesberg. Skolan omfattar förskoleklass, grundskola med årskurserna 1–6 och ett fritidshem. Skolan leds av en rektor som började sin tjänst under våren 2013. Rektorn är också förskolechef för den förskola som föreningen driver.

Huvudman för skolan är Pilkrogs friskola ekonomisk förening med organisationsnummer 769610-1893. Skolan hade vid tiden för tillsynen 7 elever i förskoleklass och 21 elever i grundskolan årskurs 1–6 och av dessa är 19 inskrivna i fritidshemmet. Samtliga elever är folkbokförda i Lindesbergs kommun. Plats i fritidshemmet erbjuds alla barn som är i behov av detta. Lokalerna är funktionella och används även under skoltid för exempelvis slöjd och idrott och hälsa.

Från och med hösten 2013 kommer skolan att bestå av en förskoleklass, grundskola årskurs 1–3 för 17 elever samt fritidshem.

Enligt skolans redovisning för år 2012 nådde alla elever i årskurs 3–4 målen i samtliga ämnen utom svenska och matematik. I årskurs 6 nådde alla elever målen i alla ämnen förutom i engelska.

Skolan har ingen sammanställning av fritidshemmets resultat.

Helhetsbedömning

Undervisningen i Pilkrogs skola främjar inom många områden elevernas utveckling och lärande och har sin utgångspunkt i de nationella målen. Lärare har målmedvetet arbetat med de nya reformerna. Rektorn behöver leda det pedagogiska arbetet i grundskolan och på fritidshemmet så att de som helhet inriktas mot de nationella målen.

Huvudmannens och rektors styrning och ledning av skolans kvalitetsarbete behöver förbättras. Ett systematiskt kvalitetsarbete har stor betydelse för att skolan ska kunna förbättras och ge alla elever de bästa förutsättningar att lära och utvecklas. Kvalitetsarbetet bygger på att skolenhetens personal planerar, utvärderar och åtgärdar sin verksamhet kontinuerligt och systematiskt. Andra viktiga delar av en skolas kvalitetsarbete är att erfarenheter och resultat från den egna verksamheten bildar underlag för gemensam reflexion.

Dokumentation av kvalitetsarbetet behövs på såväl huvudmannanivå som skolnivå för att ge en samlad bild av utbildningens kvalitet och utgöra en grund för analys och beslut kring utvecklingsinsatser.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Pilkrogs friskola att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 13 november 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Pilkrogs friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Säkerställa att det vid skolenheten finns ett eller flera forum för samråd med eleverna.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över sin utbildning. Formerna för inflytandet ska anpassas till deras ålder och mognad. Vid varje skolenhet ska det finnas ett eller flera forum för samråd med och information till eleverna. Där ska viktiga frågor som har betydelse för enhetens verksamhet behandlas. Rektorn ansvarar för att det finns sådana forum så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Inspektionen visar att det inte finns något forum där elevernas synpunkter tas tillvara. Intervjuer med rektorn och med lärare visar att skolan inte systematiskt tar tillvara de möjligheter som finns för att ge eleverna kunskaper om demokratins principer, exempelvis i olika forum för inflytande. I Pilkrogs skola finns goda förutsättningar för att utveckla elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former.

Författning

4 kap. 13 § skollagen, Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11), 2.3 Elevernas ansvar och inflytande och 2.8 Rektorns ansvar

Särskilt stöd

Bedömning

Pilkrogs friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektorn måste se till att åtgärdsprogrammen är utformade enligt bestämmelserna.

Motivering

Skollagen anger att om det inom ramen för undervisningen eller resultat på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal eller på annat sätt framkommer att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska en anmälan ske till rektor. Rektorn ska då se till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt

stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektor. I beslutet ska också tydligt framgå information om vårdnadshavares rätt att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd.

Tillsynen visar att de insatser som beskrivs i åtgärdsprogrammen fokuserar på brister hos eleven snarare än på hur skolan ska tillgodose och åtgärda elevens behov av stöd. Det är alltför oprecisa formuleringar av vilka kunskapskrav eller andra mål i läroplanen som eleven ska nå. Åtgärderna är inte konkreta och ansvaret för dessa läggs ofta på eleven och familjen.

Detta gör att resultaten av åtgärderna inte går att följa upp och det saknas ofta uppgifter om hur uppföljning ska ske. Åtgärdsprogrammen saknar även besvärshänvisning om rätten att överklaga beslutet.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Pilkrogs friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Lärarna måste utforma de individuella utvecklingsplanerna så att de avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och så att skolans insatser för att eleven ska nå målen framgår

Motivering

Enligt skollagen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan minst en gång per termin ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Läraren ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Det är enligt skollagen rektorn som bestämmer om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen. Enligt skolverkets allmänna råd om individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen är det viktigt att varje elev utvecklar sin förmåga att själv ta ett allt större ansvar för sina studier. Det kan ske om läraren visar vilka delar av kunskapskraven som bedömningarna utgår ifrån samt att eleven informeras om hur undervisningen utgår från läroplanens krav.

Tillsynen visar att det i de individuella utvecklingsplanerna endast skrivs att eleven ska nå målen och få betyg i respektive ämne. I planen saknas skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i olika ämnen. Detta gör att det inte finns underlag för att beskriva vilka kunskaper eleven har och är på väg mot. Det saknas även sammanfattning av de insatser som skolan behöver vidta för att eleven ska nå kunskapskraven.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Pilkrogs friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Huvudmannen och rektorn måste ta ansvar för att det i skolan och fritidshemmet bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Arbetet ska dokumenteras och konstaterade utvecklingsbehov redovisas till huvudmannen.

Motivering

Huvudmannen och rektorn har enligt skollagen ansvar för skolenhetens kvalitetsarbete och för att kvalitetsarbetet dokumenteras. Enligt skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete bör dokumentationen innehålla information om skolans resultat och måluppfyllelse, analyser och bedömningar, identifierade förbättringsområden och beslut om förbättringsåtgärder.

Tillsynen visar att Pilkrogs skola saknar ett systematiskt kvalitetsarbete på övergripande skolnivå och det saknas fungerande system för uppföljning av de nationella målen i både skola och fritidshem.

Lärarna är förtrogna med resultaten för enskilda elever inom sina ämnen och klasser. I skolan saknas dock sammanställningar av resultaten för olika ämnen och grupper. Det finns heller ingen dokumentation från tidigare verksamhetsår att tillgå. Detta gör att det inte finns underlag för bedömningar och analyser över tid och för olika grupper av elever. Därmed saknas underlag för att fatta välgrundade beslut om åtgärder.

Det saknas styrning och ledning från huvudmannen för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas i skolan och fritidshemmet. Även rektorn och personalen saknar rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på enheten. Rektorn har dock påbörjat ett kvalitetsarbete utifrån lärarnas pedagogiska planeringar.

Författning

4 kap. 3–7 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar

Personalkompetens

Bedömning

Pilkrogs friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Huvudmannen måste se till att skolenhetens personal har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen för sin undervisning använda lärare som har en utbildning för den undervisning de ska bedriva. Om det inte finns någon annan att tillgå inom den egna organisationen som har den utbildning som krävs får huvudmannen använda en annan person för att bedriva undervisningen. Personen ska vara lämp-

lig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som krävs för undervisningen. Denna person får endast anställas för undervisning ett år i taget.

I Pilkrogs skola finns det två klasslärare, varav en är utbildad lärare. I idrott och hälsa samt i slöjd undervisas eleverna av personal som saknar såväl lärarutbildning som utbildning i ämnet.

Huvudmannen och rektor för Pilkrogs skola har uppmärksammat denna brist och kommer läsåret 2013/2014 därför endast att ha en lärare som undervisar i förskoleklass samt grundskola årskurs 1–3. Läraren har lärarutbildning och kommer att komplettera sin utbildning inom läraryftet under kommande år. Läraren blir därmed behörig att undervisa i alla ämnen.

Författning

2 kap. 13–15, 17–19 §§ skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Pilkrogs friskola en anmärkning.

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Huvudmannen har inte säkerställt att eleverna ges undervisningstid enligt de bestämmelser som gäller för grundskolan.

Motivering

I skollagen finns bestämmelser om den totala undervisningstiden i grundskolan. Det finns även en bilaga som anger fördelning av undervisning i respektive ämne i grundskolan, timplan.

Pilkrogs skola har inte någon timplan där skolans fördelning av undervisningstiden i respektive ämne för de aktuella årskurserna framgår. Rektorn måste säkerställa att utbildningen ger eleverna undervisningstid enligt de bestämmelser som gäller för grundskolan.

Författning

10 kap. 4–5 §§ och bilaga 1 skollagen

Fritidshemmets uppdrag och innehåll

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Fritidshemmets uppdrag och innehåll.

- Huvudmannen och rektorn har inte säkerställt att fritidshemmets verksamhet tar sin utgångspunkt i läroplanens mål.

Motivering

Verksamheten i fritidshemmet ska enligt skollagen komplettera utbildningen i förskoleklassen och grundskolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation.

Tillsynen visar att fritidshemmet saknar en verksamhet som tar sin utgångspunkt i läroplanens mål. Enligt intervjuer framkommer att fritidshemmets uppdrag att komplettera verksamheten i förskoleklassen och grundskolan inte prioriteras vid planeringen av verksamheten. Rektorn har inte heller sett till att utveckla samarbetsformer så att skolan och fritidshemmet tillsammans kan stödja varje elevs utveckling och lärande.

Författning

14 kap. 2 § skollagen

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11, avsnitt 2.2 Kunskaper och 2.6 Skolan och omvärlden

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ewa Hallberg, utredarna Yvonne Hoffmann och Mikael Ejerblom.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Boel Johnson
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i beslutet grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).